

CHANJO YA COVID-19

MASWALI YANAYOULIZWA MARA NYINGI

Kwa nini nipate chanjo ya COVID-19?

Ugonjwa wa virusi vya corona (COVID-19) unaweza kusababisha hali mbaya ya kiafya ya kuendelea, na wakati mwingine kifo.

- Nchini Uingereza mmoja katika kila watu 34 waliopata virusi vya corona (COVID-19) alifariki dunia
- Nchini Australia mmoja kati ya watu 32 waliopata virusi vya corona (COVID-19) alifariki dunia

Idadi kubwa ya watu wa Australia bado iko katika hatari ya kuambukizwa virusi vya corona (COVID-19) na Waustralia wengi bado hawajapatiwa chanjo na hawana kinga.

Kuwa na chanjo ya COVID-19 itakusaidia kujikinga wewe na familia yako na jamii yako. Itaokoa maisha, kuweka Mikoa kuendelea kuwa na kazi na kurudisha maisha ya kawaida mapema.

Chanjo ya COVID-19 hupunguza hatari ya jamii ukizuka ugonjwa wa virusi vya corona (COVID-19). Jinsi watu zaidi wanpata chanjo, usalama unaongezeka.

Chanjo ya COVID-19 ni bure na ya hiari.

Chanjo za COVID-19 ni salama?

Utawala wa Bidhaa za Kimatibabu una jukumu la kudhibiti chanjo nchini Australia na ina mahitaji madhubuti ikiwa ni pamoja na mchakato mkali wa upimaji, tathmini na vibali. Chanjo ya AstraZeneca na chanjo ya Pfizer zimeidhinishwa kwa matumizi nchini Australia.

Chanjo imeidhinishwa vipi kwa matumizi nchini Australia?

Chanjo za COVID-19 zinazotumiwa nchini Australia zimeidhinishwa na Utawala wa Bidhaa za Matibabu na husimamiwa chini ya ushauri wa Chanjo na Matibabu ya COVID-19 kwa Australia - Kikundi cha Ushauri wa Sayansi na Viwanda na Ushauri wa Kiufundi wa Australia juu ya chanjo (ATAGI).

Kabla ya chanjo yoyote kuidhinishwa kwa matumizi nchini Australia, ikiwa ni pamoja na chanjo ya COVID-19, ni lazima kupitisha tathmini kali ya Utawala wa Bidhaa za Kimatibabu na michakato ya idhini. Hii ni pamoja na tathmini ya usalama wake, ubora na ufanisi.

Utawala wa Bidhaa za Kimatibabu: www.tga.gov.au/covid-19-vaccines

Chanjo inafanya kazi namna gani?

Chanjo hufanya kazi ili kuimarisha kinga ya mtu kwa kuifundisha kutambua na kupambana na vijidudu maalum ambavyo vinaweza kusababisha magonjwa hatari, kama covid-19.

Chanjo huingiza virusi vilivyodhoofika au visivyoambukizwa mwilini, ili kinga ya mwili iweze kutambua vijidudu hivi kuwa vya kigeni na kuanza kutengeneza antibodi ili kulinda dhidi ya maambukizi ya baadaye.

Chanjo ni njia salama ya kusababisha mwtikio wa kinga mwilini bila kusababisha ugonjwa.

Ukiwasiliana na ugonjwa huu siku za usoni, mwili wako unakumbuka na kinga yako inafanya kazi ili kuzuia haraka ugonjwa huu usiendeleze.

Una uwezekano mdogo wa kupata virusi au ugonjwa ikiwa umechanjwa. Kinga sio tu inakulinda bali inalinda familia yako na wale walio katika jamii kwa kupunguza kuenea kwa virusi.

Nitapataje chanjo ya COVID-19?

Jamii kwa ujumla ina uwezo wa kupata chanjo yao ya COVID-19 kwa kuweka miadi katika kliniki inayoshiriki ya GP, kliniki ya chanjo ya afya ya NT au kliniki ya chanjo ya Afya ya Danila Dilba. Omba kupata chanjo yako leo.

Watu wazima wa Aboriginal wanaweza kupata chanjo hiyo kwa kuwasiliana na Kliniki yao ya Afya ya Aboriginal kwa njia ya simu au kwa kutembea ndani au katika kliniki anayoshiriki ya GP.

NT Health inatoa chanjo kwa watu wa Aboriginal katika jamii ambapo kuna mtoaji wa huduma ya afya ya msingi.

Omba kupata chanjo ya COVID-19: <https://coronavirus.nt.gov.au>

Ni lini nitapata chanjo ya COVID-19?

Watu wote wenye umri wa miaka 16 na zaidi katika Eneo la Kaskazini wanastahili kupokea chanjo ya COVID-19.

Omba kupata chanjo ya COVID-19: <https://coronavirus.nt.gov.au>

Je, ninapata kuchagua ni aina gani ya chanjo ninaweza kupata?

Chanjo ya AstraZeneca inapendekezwa kwa watu wenye umri wa miaka 60 na zaidi.

Chanjo ya Pfizer inapendekezwa kwa watu wenye umri chini ya miaka 60.

Je kuna madhara ya kupata chanjo?

Kama ilivyo kwa chanjo yoyote, unaweza kupata madhara kadhaa baada ya kupokea chanjo ya COVID-19. Madhara ni ya kawaida na dalili nzuri kwamba chanjo inafanya kazi.

Madhara ya kawaida ni pamoja na:

- maumivu au uvimbe kwenye tovuti ya sindano
- uchovu
- maumivu ya kichwa
- maumivu ya misuli
- maumivu ya viungo
- wekundu au mwasho kwenye tovuti ya sindano
- kichefuchefu
- homa na baridi
- kufunika
- kuhisi mgonjwa

Madhara haya kwa kawaida ni kali na hutoweka ndani ya siku moja au mbili.

Ikiwa unapata maumivu kwenye tovuti ya sindano au homa, maumivu ya kichwa au maumivu ya mwili baada ya chanjo, unaweza kuchukua paracetamol au ibuprofen. Ikiwa kuna uvimbe kwenye tovuti ya sindano, unaweza kutumia mubinyo baridi.

Unapaswa kutafuta matibabu baada ya chanjo ikiwa:

- Unafikiri una mzio. Piga simu 000 ikiwa unapata dalili kali, kama vile kupumua kwa shida, kukoroma, mapigo ya moyo haraka au kuporomoka.
- Una wasiwasi juu ya athari inayoweza kutokea au una dalili mpya au zisizotarajiwa.
- Unakabiliwa na maumivu makali na yanayoendelea ya kichwa.
- Una athari inayotarajiwa ya chanjo ambayo haijaondoka baada ya siku chache.

Kwa dalili ambazo sio za dharura, unaweza kuona mtoaji wako wa huduma ya afya mara kwa mara.

Je, athari hii ya upande ambayo kila mtu anazungumzia kuhusishwa na chanjo ya AstraZeneca?

Ushauri kutoka kwa Kikundi cha Ushauri wa Kiufundi cha Australia juu ya Chanjo (ATAGI) inapendekeza chanjo ya AstraZeneca kwa watu wazima wenye umri wa miaka 60 na zaidi, wakati chanjo ya Pfizer inapendelewa kwa watu wazima wanaostahiki chini ya umri wa miaka 60.

Pendekezo hili linatokana na kuongezeka kwa hatari ya matokeo makali kwa watu wazima wazee ambao hupata virusi vya COVID-19, hivyo faida kutoka kwa chanjo huzidi hatari kwa watu zaidi ya 60. Kwa wale walio chini ya miaka 60, kuna uwezekano wa kuongezeka kwa hatari ya thrombosis na thrombocytopenia kufuatia chanjo ya AstraZeneca.

Janga la COVID-19 linaendelea kusababisha ugonjwa mkali duniani kote, huku maisha ya watu wengi yakipotea.

- Nchini Uingereza mmoja katika kila watu 34 waliopata virusi vya corona (COVID-19) alifariki dunia
- Nchini Australia mmoja kati ya watu 32 waliopata virusi vya corona (COVID-19) alifariki dunia

Idadi ya watu wa Australia bado wako katika hatari ya kuambukizwa virusi vya corona (COVID-19) na Waaustralia wengi bado hawajapatiwa chanjo na hawana kinga.

Naweza kupata chanjo kama mimi si mkazi wa Australia?

Watu ambao sio wakazi wa Australia bado wanaweza kupata chanjo hiyo bure. Chanjo hiyo inapatikana kwa wakazi wote, wamiliki wa visa vya muda wakiwemo wanafunzi wa kimataifa. Wamiliki wa visa vya muda wanaweza kupata chanjo yao katika Kliniki ya Palmerston Super na katika Kliniki za Afya za NT.

Je ninaweza kupata chanjo kama sina kadi ya Medicare?

Ikiwa huna Kadi ya Medicare, bado unaweza kupata chanjo ya COVID-19 bila malipo. Ili kufanya hivyo utahitaji kupata Kitambulisho cha Afya ya Mtu Binafsi (IHI) kupitia Huduma Australia.

Unaweza kufanya hivyo kwa:

- Kuingia katika ofisi yako ya karibu ya Centrelink kuomba IHI.
- Kupakua na kukamilisha Ombi au Sasisha ya Fomu ya Kitambulisho cha Huduma ya Afya ya Mtu Binafsi kutoka kwenye tovuti ya Huduma za Australia.
- Kuwasilisha maombi yako ya IHI na nakala zilizothibitishwa za uthibitisho wako wa utambulisho kupitia barua pepe, chapisho au faksi au kwa kuiweka kwenye ofisi yako ya karibu ya Centrelink.
-

Omba kitambulishi cha Afya ya Mtu Binafsi: www.servicessaustralia.gov.au

Chanjo ya COVID-19 ni nini?

Viungo vya chanjo za COVID-19 zilivyoidhinishwa kwa matumizi nchini Australia vimeorodheshwa kwenye Usajili wa Bidhaa za Australia za Bidhaa za Kimatibabu.

Hakuna vitu rasmi au sumu katika chanjo zilizoidhinishwa za COVID-19.

Angalia orodha kamili ya viungo kwenye tovuti ya TGA: <https://www.tga.gov.au>

Je, chanjo zina bidhaa zozote za wanyama?

Chanjo zilizoidhinishwa za COVID-19 hazina bidhaa zozote za wanyama au yai.

Ni maoni gani viongozi wa imani wanashikilia kuhusu chanjo za COVID-19?

Chanjo za COVID-19 zilizoidhinishwa kwa matumizi nchini Australia zinaruhusiwa na viongozi wengi wa imani. Mnamo 22 Desemba 2020, Vatican ilitoa tamko la kuunga mkono matumizi ya chanjo za COVID-19.

Unaweza kusoma kauli ya Vatican kwenye: https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_20201221_nota-vaccini-anticovid_en.html

Baraza la Fatwa la Australia lilitoa Chanjo ya COVID-19 mnamo 13 Februari 2021. Fatwa ilitolewa baada ya kutafiti na kujadili chanjo za COVID-19 na madaktari wa Kiislamu wanaoaminika na wa kuaminika na wataalamu wa tiba. Fatwa yashauri chanjo ya COVID-19 ya Australia inaruhusiwa kwa mujibu wa sheria ya Kiislamu. Unaweza kusoma Chanjo ya Halmashauri ya Fatwa ya Australia ya COVID-19: www.anic.org.au/fatwa-council

The Great Synagogue Sydney ilichapisha Mahubiri tarehe 27 Februari 2021 kusaidia matumizi ya chanjo za COVID-19. Unaweza kusoma mahubiri hapa: www.greatsynagogue.org.au/rabbiscorner.htm

Naweza kumleta mtu kwenye miadi yangu ya chanjo pamoja nami?

Unaweza kuwa na mtu anayehudhuria miadi yako ya chanjo kwa msaada. Huyu anaweza kuwa mwanafamilia, mfanyakazi, rafiki au mfanyakazi wa msaada.

Naweza kusafiri nje ya nchi mara baada ya kupata chanjo?

Ushauri kutoka serikali ya Australia haujabadilika kuhusiana na safari za kimataifa. Bado kuna marufuku ya kusafiri nje ya nchi kutoka Australia na huwezi kuondoka nchini isipokuwa una msamaha.

Kwa Habari zaidi tembelea: www.smartraveller.gov.au

Naweza kupata chanjo kama ninapanga kupata ujauzito, mjamzito au nanyonyeshaji?

Unaweza kupata chanjo ya COVID-19 ikiwa una mimba au unyonyeshaji. Muulize daktari wako au mfamasia kwa ushauri ikiwa una maswali yoyote kuhusu kupata chanjo.

Je, ninahitaji kupata chanjo ya mafua?

Mwaka huu, utahitaji chanjo tatu ili uwe na afya - chanjo ya homa ya 1 na chanjo 2 za COVID-19.

Inashauriwa usubiri siku 7 kati ya chanjo ya COVID-19 na chanjo ya homa.

Bado ni muhimu kuhakikisha unapata chanjo ya homa ya mafua katika kuelekea hadi msimu wa mafua.

Mtu yeyote zaidi ya miezi 6 anapaswa kupata chanjo ya mafua, hata kama hawastahiki chanjo ya COVID-19.

Watoto chini ya miaka 5 (na zaidi ya miezi 6) wako katika hatari kubwa kutokana na mafua na wanaweza kupata chanjo ya homa ya bure kupitia Mpango wa Taifa wa Chanjo. Wanawake wajawazito wako katika hatari kubwa kutokana na mafua na wanapaswa kupata chanjo ya mafua wakati wa ujauzito. Wanawake wajawazito wanapaswa kutafuta ushauri kutoka kwa GP wao kabla ya kupata chanjo ya COVID-19.

Je, kuna taarifa zinazopatikana katika lugha nyingine?

Kuna utajiri wa taarifa za kuaminika zinazopatikana kwenye tovuti ya Idara ya Afya ya Serikali ya Australia na habari nyingi pia zimetafsiriwa katika lugha nyingi za kitamaduni na za Aboriginal.

Idara ya Afya ya Serikali ya Australia: <https://www.australia.gov.au/covid19vaccines>

Ninaweza kupata wapi habari zaidi?

Jambo bora unaloweza kufanya ni kusasisha na taarifa za hivi karibuni kwa kutumia vyanzo vinavyoaminika.

Serikali ya Mkoa wa Kaskazini – COVID-19: www.coronavirus.nt.gov.au

Health Idara ya Afya ya Serikali ya Australia: www.health.gov.au

Laini ya Msaada wa Kitaifa wa COVID-19: [1800 020 080](tel:1800020080)